

Sammanfattningar av de projekt som har fått bidrag till studier om det civila samhället 2016

En förbisedd elit? Elitiseringsprocesser i det svenska civilsamhället

Syftet med projektet är att utforska eliter och elitisering inom det svenska civilsamhället med fokus på integrationsområdet. Frågorna handlar om vilka aktörer som lyckas nå inflytelserika positioner och status i denna nya situation och vilka processer som leder till detta. Genom ett fokus på civilsamhällets aktörer och elitisering väcks viktiga frågor om aktörers mandat och lojalitet samt hur elitisering påverkar det civila samhällets demokratiska kvalitet och representativitet. Med andra ord belyser forskning om elitisering av och inom civilsamhället ifall ideal som demokrati, solidaritet och delaktighet kompromissas med och ersätts av hierarkier, konkurrens och segregering.

Forskningsprojektet består av en enkätstudie följt av biografiska intervjuer. Syftet med enkäten är att kartlägga typiska egenskaper hos elitgrupper. Intervjustudien kommer att genomföras med individer om deras professionella karriär, engagemang, och syn på inflytande och makt.

Projektet kan möjliggöra en bättre förståelse av de aktörer i det civila samhället som politiker och tjänstemän faktiskt samverkar med och på vilka grunder de talar för det civila samhället. Detta är särskilt viktigt med tanke på de förväntningar som finns på det civila samhället att engagera sig i att lösa samhällsutmaningar såsom mottagandet och integrering av flyktingar i det svenska samhället.

Roberto Scaramuzzino, Socialhögskolan, Lunds universitet

Ungdomsråd? Ett deliberativt komplement på gränsen mellan civilsamhälle och kommunal verksamhet?

Syftet med forskningsprojektet är att undersöka förutsättningarna för Sveriges ungdomsråd att vara ett samtalsdemokratiskt komplement som fördjupar demokratin. Ungdomsråden är intressanta eftersom de är ordnade som civilsamhällesorganisationer med skiftande och oklara förhållanden till det kommunala beslutsfattandet. De samlar politiskt intresserade ungdomar med olika bakgrund som överlägger under varierande förutsättningar. Med hjälp av enkäter och fallstudier kan vi både få en fördjupad kunskap om de mekanismer som styr överläggningens kvalitet och en mer systematisk och generell kunskap om ungas deltagande i och inflytande på det kommunala beslutsfattandet genom medverkan i ungdomsråd.

Det finns ett stort och växande behov av att utveckla metoder för att få unga människor delaktiga i offentliga institutioners arbete, för att bryta den växande känslan av alienering som har dokumenterats bland unga människor. Detta projekt kan hjälpa både ungdomsråden själva och de lokala politikerna att bättre förstå betydelsen av ungdomsrådets arbete.

Anders Kassman, Avdelningen för forskning om civilsamhället, Ersta Sköndal Högskola

Offentlig upphandling i civilsamhället - logiker och utmaningar på välfärdsmarknader

Detta projekt lyfter fram ideella organisationer som säljare av välfärd till det offentliga och vad som kännetecknar sådana processer, framförallt vid offentliga upphandlingar. Ett delsyfte i projektet är att undersöka de olika slags problem som uppstår för ideella organisationer i den lokala upphandlingspraktiken, och vad de gör för att hantera dem. Denna inriktning inbegriper samspelet mellan offentlig sektor, civilsamhället och samtidigt marknadisering på välfärdsområdet.

Genom kvalitativa metoder undersöker projektet åtta fall av ideella organisationers deltagande i offentlig upphandling på fyra välfärdsområden. Projektet sker i samverkan med intresseorganisationen Famna. Genom sin utformning avser projektet att bidra dels till litteratur om civilsamhällets deltagande i offentliga inköpsprocesser och dels till marknadsteori. Studiens resultat kan även ligga till grund för en diskussion om hur den formella marknadsordningen bör vara utformad för att fungera för ideella organisationer som producenter och säljare på välfärdsmarknader.

Mats Jutterström, SIR, Handelshögskolan i Stockholm/SCORE

Idéburen innovationsutveckling i samhällsutmaningarnas spår

I projektet studeras två idéburna organisationers utveckling av nytänkande sociala lösningar: Sensus studieförbund och Svenska kyrkan. Dels studeras organisationernas nationella processer för idéburen verksamhetsförnyelse och dels ett urval av organisationernas regionala processer för idéburen metodutveckling. Genom att sammanföra empiriskt material från dessa två organisatoriska sammanhang möjliggörs en jämförande fallstudie av idéburen innovationsutveckling i samhällsutmaningarnas spår, vilket bidrar till att vidareutveckla dels befintlig innovationsteori och dels befintlig forskning om det civila samhället.

Den kunskap som projektet ger ska kunna användas som avstamp för att organisera och främja socialt innovativ förnyelse i samhällsutmaningarnas spår, samt för att öka den sektorsöverskridande samverkan i sådana processer. Kunskapen kommer löpande att återkopplas till de medverkande organisationerna så att den direkt kan användas i deras praktiska verksamheter, och även att göras tillgänglig för andra organisationer, myndigheter och företag.

Malin Lindberg, Institutionen för ekonomi, teknik och samhälle, Luleå tekniska universitet